

השלמות לשיחות ש"פ ויחי

בס"א, חזק חזק ונתחזק – ג"פ:

ולהעיר, שהתוקף דשלשה פעמים הוא בהדגשה יתירה בשנה זו – כמדובר כמ"פ שהתחלת השנה בג"פ ג' ימים רצופים דקדושת יו"ט ושבת: בראש השנה, בחג הסוכות, ובשמע"צ ושמח"ת, ומזה נמשך על כל השנה כולה.

ובפרט שבשמע"צ ושמח"ת והמשכם בשבת בראשית מתחילים ספר בראשית, וסיומו וחותרו (באופן ד"חזק חזק ונתחזק") ביום הש"ק זה, אשר, גם הסיום וחותרם פועל ומשפיע על הענין כולו, כמו התחלת הענין – כב' האופנים אם העיקר הוא ההתחלה או הסיום.

שם, ספר בראשית – תולדות חייהם של האבות:

ולהעיר, שגם בהמסופר בפרשת ויחי ע"ד קבורת יעקב נזכר אודות אברהם ויצחק – כמ"ש "קברו אותי אל אבותי.. במערה אשר בשדה המכפלה.. אשר קנה אברהם.. שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה"².

בס"ב, הערה 28, הר"ת דיעקב – יו"ד:

ולהעיר, שאות יו"ד היא גם הר"ת דב' שמותיו של נשיא דורנו, ששניהם רומזים על הגאולה: "יוסף" – ע"ש "יוסף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל"³, ו"יצחק" – מלשון צחוק ("כל השומע⁴ יצחק ליי"⁵), ש"אז ימלא שחוק פינור"⁶.

וכל זה במדתו של יצחק, מדת הגבורה, שענינה תגבורת החיות, ע"ד גבורות גשמים⁷ – כפי שביקשו גשמי ברכה בשמע"צ, ובודאי שפעלו ("מ'האָט זיכער אויסגעבעטן") שירדו גשמי ברכה בכל העולם, ועאכו"כ בארץ ישראל, "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה"⁸, ובפרט כשנמצאים כבר באמצע חודש טבת⁹.

(6) תהלים קכו, ב.

(7) ראה לקו"ש ח"כ ע' 103. וש"נ.

(8) עקב יא, יב.

(9) להעיר מגודל מעלת חודש טבת – "ירח

שהגוף נהנה מן הגוף" (מגילה יג, א. וראה לקו"ש חט"ו ע' 382 ואילך).

(1) פרשתנו מט, כט-לא.

(2) נוסף על אדם והוה – ד' זוגות, שע"ש זה נקראת "קריית ארבע" (חיי"ש כג, ב ובפרש"י).

(3) ישע"י יא, יא-יב.

(4) גם זה שנמצא במעמד ומצב של שמיעה

בלבד.

(5) וירא כא, ו.

לאחרי ס"ג:

ויש להוסיף כביאור הענין ד"ויחי יעקב", "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" – במשך כל הדורות, עד לסוף הגלות, שאז באה הגאולה האמיתית והשלימה:

כתיב¹⁰ "וזכרתי את בריתי יעקב" (מלא וא"ו), ואמרו חז"ל¹¹ "בחמשה מקומות נכתב מלא ואליהו חסר בחמשה מקומות, יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבוא ויבשר גאולת בניו", היינו, שהוא"ו דיעקב קשורה עם ענין הגאולה.

וההסברה בזה – ע"פ מ"ש בזהר¹² ש"וא"ו דא אות אמת", שאמת היא מדתו של יעקב, הנקרא בריח התיכון שמבריח מן הקצה אל הקצה¹³, היינו, שנמשך וחדוד למטה באותו אופן כמו שהוא למעלה, ולכן, גם בדרגא האחרונה דסוף זמן הגלות ישנו כל התוקף ד"זרעו בחיים", שעני"ז "אף הוא (יעקב) בחיים", ועד להדרגא ד"ישראל", ש"ישראל וקב"ה כולא חד"¹⁴, ובאופן שנמשך ומתגלה גם בעולם שנרמז באותיות "חד"¹⁵ (ז' רקיעים וארץ וד' רוחות השמים), עד כדי כך, שאין צורך בהקדמה דאות אל"ף לרמזו שהח' והד' בטלים לאלופו של עולם (כמרומזו בתיבת "אחד"¹⁶), כיון שמלכתחילה אינם מציאות בפ"ע, כי אם, המציאות דאלקות (אלופו של עולם).

ויומתק יותר – ש"חד" (בלשון הקודש) הוא מלשון "חודה של מחט", שעל ידה עושים נקב (ענין הביטול, "ונפשי כעפר לכל תהי"¹⁷) שבו מכניסים הקו וחוט שנמשך וחדוד מלמעלה מעלה עד למטה מטה¹⁸ – שזהו תוכן הענין דאות וא"ו ("וא"ו דא אות אמת", מדתו של יעקב), שהיא בציור של קו וחוט שנמשך מלמעלה למטה.

ומכל זה מובן שאין מקום לחלק בהדורות דבנ"י – החל מהדור שנכנסו לארץ עם יהושע בן נון, עם הכהנים נושאי ארון ברית ה', שהקיפו חומת יריחו ("ומעולה של ארץ ישראל"¹⁹) ותקעו בחצוצרות עד ש"ותפול החומה תחתיה"²⁰, עד לדרגת זה האחרון שיכנסו לארץ בגאולה האמיתית והשלימה שאין אחרי' גלות²¹ – כיון שבכל הדורות ישנו הענין ד"זרעו בחיים" (ובמילא "אף הוא בחיים") בשלימות.

וההמשכה למטה מטה ביותר.

(16) ראה לקו"ש חי"א ע' 11. וש"נ.
(17) נוסח ברכת אלקי נצור כו' (ברכות יז, א).
(18) ראה גם קונטרס כ"ב שבט תש"נ.
(19) ראה תחומא בהעלותך י"ד. ועוד.
(20) יהושע ו, כ.
(21) מכילתא בשלח טו, א. ועוד.

(10) בחוקות כו, מב.

(11) פרש"י עה"פ.

(12) ח"ג ב, א. ועוד.

(13) ראה תניא פיי"ג. שם אגה"ק ס"ו. ובכ"מ.

(14) ראה חז"ג עג, א.

(15) ובלשון ארמי, שלמטה מלשון הקודש,

וממנו נשתלשו שבעים לשון – להורות על הגילוי

ואדרבה: בדורנו זה שיכנס לארץ בגאולה האמיתית והשלימה יש עליו לגבי הדור שנכנס לארץ בפעם הראשונה²² – שהרי הכניסה לארץ בפעם הראשונה היתה כמשך י"ד שנה, "שבע שכבשו ושבע שחלקו"²³, משא"כ בגאולה האמיתית והשלימה לא יצטרכו להמתין שבע שנים, ואפילו לא שבע ימים, שבע שעות²⁴ או שבע רגעים, כי אם, בשעתא חזא וברגע חזא, "ארו²⁵ עם ענני שמיא"²⁶, שכן, אף שגדלה מעלת המספר שבע²⁷ (ועד"ז בנוגע לשאר המספרים: עשרה, חמשה, שלשה), מ"מ, ישנו ענין נעלה יותר שהוא למעלה מכל מדידה והגבלה, ועד למעלה גם מ"אחד" ו"יחיד"²⁸.

בס"ה, ע"ד הדיבורים היפך כבודו של הקב"ה וכבודן של ישראל:

ובהקדמה – שמה"חידושים" (שלא למעליותא) שנתחדשו לאחרונה, שישנם כאלה שהחליטו להורות להקב"ה מה לעשות...

יהודים יודעים וידעו תמיד שהקב"ה נתן להם תורה, מלשון הוראה²⁹, והם צריכים להתנהג ע"פ הוראותיו של הקב"ה בתורתו, החל מהכלל הראשון שהוא הקדמה ללימוד התורה – "ראשית חכמה יראת ה'"³⁰, שצריכים לפחד מהקב"ה, ובודאי לא להורות להקב"ה מה לעשות!...

ועד"ז כשאומרים שהקב"ה עסוק בעשיית חשבון העונות ופרעונם ח"ו – היפך האמת, שהקב"ה הוא "אב הרחמים", והתעסקותו להוסיף לבניי בכל עניני טוב ומחזה, עי"ז שנותן להם כל המצטרך להם שיוכלו לעסוק בתומ"צ מתוך מנוחה (כפס"ד הרמב"ם³¹ בנוגע ליעודים הגשמיים שבתורה), ומתוך שמחה וטוב לבב דוקא, כפס"ד הרמ"א – ש"בניי יוצאים ביד רמ"א"³² – בסיום וחתום שו"ע ("המפה" דה"שולחן-ערוך") חלק "אורח חיים": "טוב³³ לב משתה תמיד"³⁴.

27) שבעת קני המנורה, כנגד שבעת המדות, שמהם נשתלשלו שבעת ימי הבנין.

28) ובסגנון דלעיל – "ישראל וקוב"ה כולא" חד".

29) ראה רד"ק לתהלים יט, ת. זח"ג נג, ב. ועוד.

30) תהלים קיא, י"ד.

31) הל' תשובה רפ"ט.

32) ראה שו"ת חת"ס או"ח סק"ג. שו"ת שואל ומשיב מהדורא חמישאה סי"ח. ועוד.

33) משלי טו, טו.

34) ולהעיר מהרמז ע"ד שני התמידים (הקשורים זכ"ז) שבהתחלת וסיום "אורח-חיים":

"שויתי ה' לנגדי תמיד", ו"טוב לב משתה תמיד" (ראה לקו"ש חכ"ו ע' 210. וש"נ).

22) ועאכו"כ באופן נעלה יותר מהגאולות שלאח"ז, כמו הגאולה מגלות בבל, שרבים מבניי, ומהחשובים שבהם ("החרש והמסגר" – מ"ב כד, יד ובפרש"י), נשארו בכבל, דלא כביצ"מ (שורש ומקור כל הגאולות), ועאכו"כ בגאולה האמיתית והשלימה (סיום וחותם כל הגאולות), שאפילו יהודי אחד לא נשאר ולא ישאר בגלות (ראה לקו"ש ח"א בתחלתו. וש"נ).

23) כתובות כה, סע"א. וש"נ.

24) כולל גם הפירוש ד"שעה" (שעות) מלשון הפנה (ראה לקו"ת דרושי ר"ה סא, א. סג, ד. ובכ"מ).

25) דניאל ז, יג.

26) ולמעלה גם מההגבלה ד"ענני שמיא" – "ואד יעלה מן הארץ גוי" (בראשית ב, ו), שמוגבל גם במדת ארכו ורחבו כו'.

ובלשון חז"ל³⁵ – "מה הוא (הקב"ה) עושה.. יושב ומזווג זיווגים", שיתוסף בשמחת חתן וכלה, ובהמשך לזה גם השמחה דברית מילה וכו', ריבוי עניני שמחה.

ויש להוסיף, שבדורנו זה ניתוסף שמחה מיוחדת – שאלפים ואלפים מבני התקרבו ליהדות, לתורה ומצוותי, ע"י הפעולות בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה (ללא השתתפותם של אלה שעמדו מן הצד ולא עשו מאומה לקרב יהודים לתומ"צ, ועכשיו מדברים בגנותם של אותם יהודים שלא קירבום לתומ"צ!).

וכל זה ממחר ומזרז עוד יותר את שמחת הנישואין דהקב"ה וכנס"י, ובפרט לאחר שעברו כבר י"ב חדשי ההכנה – "נותנין לכתולה שנים עשר חודש"³⁶ – בשנה שעברה, "הי' תהא שנת נסים", ומאיזה סיבה שתהי' התעכב הדבר עד לזמן שעומדים עתה בשנה זו, "הי' תהא שנת אראנו נפלאות", ובודאי שעכשיו צ"ל הנישואין דהקב"ה וכנס"י – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

[ואח"כ אמר:]

כיון שנמצאים כאן חתנים שנישואיהם יהיו במשך השבוע – כדאי ונכון שיאמרו "א' פריילעכן לחיים".

[לא' מהחתנים (שחתונתו ביום רביעי) שאמר לחיים, הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לעלות על השולחן, ואמר: שתהי' החתונה בשעה טובה ומוצלחת – "כתולה נישאת ליום הרביעי"³⁷, ר"ת לבנה³⁸. וצוה לנגן ניגון של חתונה (וניגנו "מהרה ישמע").]

בס"ז, בהפטורה דשבת חנוכה – "ואלבש אותך מחלצות גו' הצניף הטהור":

ויש להוסיף, שאף שפסוק זה מדבר אודות "יהושע הכהן הגדול", ה"ז שייך גם לכאו"א מישראל, דכיון ש"אתם תהיו לי ממלכת כהנים"³⁹, שפירושו "כהנים גדולים"⁴⁰, שייך אצל כאו"א מישראל הענין דכהונה גדולה, שמונה בגדים, כולל גם החושן כנגד הלב⁴¹, והציץ שעל המצח שכתוב עליו⁴² "קודש לה"⁴³.

(42) תצוה כה, לו.

(43) "בב' שיטין, יו"ד ה"א למעלה וקודש למ"ד למטה", או "בשיטה אחת", כעדותו של ר' אליעזר בר' יוסי "אני ראיתיו בעיר רומי וכתוב עליו קודש לה' בשיטה אחת" (שבת סג, ב. סוכה ה, א. ועוד), ושניהם אמת – שלכתחילה צ"ל בב' שיטין, ובדיעבד כשר גם בשיטה אחת, כמשנת' במק"א בארוכה (לקו"ש חכ"ו ע' 200 ואילך).

(35) ב"ר פס"ח, ד.

(36) כתובות נו, א – במשנה. וש"נ.

(37) כתובות בתחלתה.

(38) הובא בספר מטעמים ערך תו"כ אות מג.

(39) יתרו יט, ו.

(40) בעה"ט עה"פ.

(41) וע"ז שמצינו בנוגע למלך – ש"לבו הוא

לב כל קהל ישראל" (רמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו).

ועוד והוא העיקר – שזוכים לראות את אהרן הכהן לבוש בכגדי כהונה בביהמ"ק השלישי, כיון ש"משה" 44 ואהרן עמהם" 45, ו"יבוא אהרן אל הקודש" 46, תיכף ומיד ממש" 47.

ובכל זה ניתוסף גם נתינת-כח מההפטורה דשבת פרשת ויגש (שלאחרי חנוכה) – "ודוד עבדי נשיא להם לעולם" 48.

ולהעיר גם מהשייכות לחנוכה – שהרי דוד מלכא משיחא הוא א' מ"שמונה נסיכי אדם" 49, שהם כנגד שמונת ימי חנוכה" 50. ויש לומר, שגם ה"שבעה רועים" שייכים לחנוכה – כמרומו בר"ת ד"זאת חנוכה", שמספרו שבעה. ובצירוף שניהם יחד (שבעה ושמונה) נעשה המספר ט"ו – "יה", שקשור עם כאו"א מישראל, כמ"ש" 51 "כל הנשמה תהלל י-ה".

* * *

יא. כרגיל – יעלו מלמטה למעלה אלה שהכינו קנקני משקה, ויכריזו ע"ד פעולותיהם, החל מהפעולות תיכף במוצש"ק, וכן בימים שלאח"ז, כולל גם עבור שמחות נישואין במשך השבוע בשעה טובה ומוצלחת.

ויש לסיים – כרגיל – גם בענין של מעשה בפועל:

א) להוסיף בתורה, החל מהקהלת קהילות ביום השבת ללמוד תורה (כמדובר כמ"פ" 52), לכל לראש – במקומות שעדיין לא נקבע המנהג (מאיזה סיבה שתהי), וגם במקומות שמקהילים קהילות ביום השבת, יכולים וצריכים להוסיף עוד יותר.

ב) להוסיף בצדקה, כולל גם ביום השבת – ע"י נתינת מאכל ומשקה, או ע"י עצה טובה, דברי עידוד וחיזוק ("אָ גוט וואָרט"), ולדוגמא: שמבלי הבט על מעמדו ומצבו בפועל ובגלוי, רצונו האמיתי "להיות מישראל.. לעשות כל המצוות כו" (כמדובר לעיל בארוכה), וכיו"ב.

וכל פעולות אלה – מתאים להוראה ונתינת-כח דכללות השנה: "הי תהא שנת אראנו נפלאות", בהוספה על השנה שלפנ"ז, "הי תהא שנת נסים" – באופן ד"ופרצת" שב"ופרצת" (כמדובר בהתועדות שלפנ"ז" 53).

– "בכל עת שירצה" (ראה ויק"ר פכ"א, ו. וראה רד"ל שם. שמו"ר פל"ח, יו"ד ובמפרשים שם).

48) יחזקאל לז, כה.

49) סוכה נב, ב.

50) ראה תו"א מקץ לג, סע"ג ואילך. ובכ"מ.

51) תהלים קנ, ו.

52) קונטרס משיחת ש"פ נח תש"נ. ועוד.

53) קונטרס משיחות ש"פ וישב.

44) להעיר, שלכמה דעות (ראה לקו"ש צו תשמ"ט. ושי"ג) שימש משה בכהונה גדולה כל ימי חייו (רוק"ב בניו יקראו על שבט הלוי"), ועפ"ז י"ל, שימש בכהונה גדולה גם בביהמ"ק השלישי.

45) ראה יומא ה, ב. תוד"ה אחד – פסחים קיד, סע"ב.

46) אהרי טז, ג.

47) להעיר מהדעה ש"יבוא אהרן אל הקודש"

ויה"ר והוא העיקר – שההחלטה בזה תמהר ותזרוז ותביא תיכף קיום היעוד "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵⁴, ו"לא עיכבן כהרף עין"⁵⁵, תיכף ומיד ממש.

[לאחרי חלוקת המשקה – התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן ניגון הקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל. ואח"כ אמר:]

נמצאים כאן אורחים שהגיעו לשבת מעיר אחרת, ובודאי יאמרו לחיים, וינגנו ניגון שמח, וכל הקהל יצטרף אליהם.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לנגן "שיבנה בית המקדש". אח"כ התחיל לנגן "ניעט ניעט ניקאווא". ואח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה].

(55) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

(54) מיכה ז, טו.